

N:o 9.

Af Herr E. G. Boström: Om underdånig skrifvelse angående ändring i gällande författningar rörande sättet för markegångsprisens sättande och deras öfverklagande.

Sedan genom Kongl. kungörelsen af den 23 Juli 1869 förordnats, att räntan och tionden skulle i penningar fixeras, har naturligen markegångssättningen förlorat en stor del af den betydelse, den förut hade. Detta förhållande är ännu mera påfallande vid de sammanträden, der de uppgifter insamlas, som skola läggas till grund för, eller åtminstone tagas i betraktande vid markegångssättningen.

Enligt gällande författning af år 1855 med deri år 1868 gjorda ändringar skola, till ledning vid års- och medelmarkegångspris uppgörande, såväl för städerna som landet upprättas priskuranter å fullgoda och afradsgilda varor af de persedelslag, som i markegångslistorna ingå, och utgöras dessa för de flesta af rikets län endast af spanmål och smör. För städerna upprättas dessa priskuranter af magistraten efter torgpris för hvarje af månaderna Oktober—Mars. För landet utses i hvarje fögderi af socknarne skiftesvis 4 till 8 ledamöter, hvilka, jemte lika många af Konungens Befallningshafvande utsedde, i Januari och Mars månader sammanträda inför kronfogden för upprättande af priskurant. På ungefär enahanda sätt tillgår vid uppgörande af priskurant för den särskilda markegång, som skall i enlighet med § 3 mom. 2 i ofvannämnda 1855 års författning uppgöras. Efter dessa priskuranter, som till landskontoret insändas, uträknas derstädes ett medelpris.

Några räntegifvare och räntetagare finnas ej numera i egentlig mening, och intresset för dessa förrättningar är därför ock gauska ringa.

Vanligen tillgår så, att kronofogden och de få närmast boende till sammanträdet kallade eller valde upprätta priskuranten, ty klart är, att ingen gör sig besvär resa någon längre väg för en så obetydlig och intresselös förättning. Apparaten för insamlandet af uppgifterna är numera allt för vidlyftig och uppfyller just till följd deraf ej det ändamål, som dermed afses.

Följden är ock, att priskuranterna från landet ej alltid äro så pålitliga, som afsedt är, och någon större tillförlitlighet torde ej kunna tillerkännas de från städerna inlemnade, hvilkas insamlande plägar öfverlemnas åt någon af stadens betjente.

Om sålunda priskuranterna ej äro tillförlitliga, så är ock klart, att det efter dessa uträknade mediumpris ej kan blifva det Ännu påtagigare är detta i ett län som t. ex. Stockholms, der medelpriset emot länets sex fögderier bestämmes af de sju från städerna inkomna priskuranterna, om man nemligen erinrar sig, att bland dessa städer räknas Waxholm, Sigtuna, Öregrund och Östhammar, alla utan nämnvärd torghandel med ett innevä-nareantal och rörelse närmast jemförlig med en större bys eller mindre köpings.

Med ledning af på detta sätt erhållna uppgifter upprättar sedan den af landstinget utsedda edsvurna nämnden markegången.

Men om klagomål öfver densamma anföres. ändrar Kongl. Kammar-kollegium nästan alltid den till öfverensstämmelse med priskuranternas medium, om detta ej skulle blifvit af nämnden noggrant följdt. Och detta helt naturligt, ty Kammar-kollegii ledamöter sakna ju all kannedom om de olika orternas pris, utan antaga, att de i vederbörlig ordning tillkomna priskuranterna äro lika tillförlitliga som vederbörliga. Härmed har dock nämnden förlorat all betydelse, hvilket dock tydligen stadgandet om edgång af dess ledamöter skolat dem eller den bereda, utan har endast att sätta det erhållna medelpriset, ett arbete som med vida mindre kostnad och besvär men lika säkert kan å landskontoret verkställas.

Af hvad jag tagit mig friheten anföra torde framgå, att ändring i dessa förhållanden är önskvärd. Det torde dock ej kunna fordras af den enskilde riksdagsmannen ett detaljeradt förslag härtill. Jag tillåter mig endast antyda, att taxeringskomitéerna borde kunna upprätta priskuranterna, om sådana skulle anses vidare erforderliga, att den af landstinget utsedda edsvurna nämnden borde erhålla vitsord, d. v. s. att nämndens beslut ej finge öfverklagas, i hvilket fall landshöfdingen, hvilken som ordförande leder nämndens öfverläggningar, synes böra erhålla rösträtt.

Skulle åter nämndens beslut få öfverklagas, synes mig nu gällande författning derom föga billig eller lämplig. Enligt densamma gäller den ändring, som kan vinnas, i vanligast förekommande fall endast den klagande; mig synes deremot, att om något pris är origtigt för en, så är det ock origtigt för alla, att ändring således bör gälla alla, och detta så mycket hellre, som författningen för vissa fall sådant föreskrifver.

På grund af hvad jag anfört, får jag vördsamt hemställa:

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om sådana ändringar i nu gällande författningar angående sättet för markgångsprisens sättande och deras öfverklagande, som kunna vara af behovet och erfarenheten påkallade.

Stockholm den 21 Januari 1878.

Er. Gust. Boström.

N:o 10.

Af Herr Friherre A. Cederström: Om underdånig skrifvelse rörande inrättande af ett fiskeri-institut och anslag för sådant ändamål.

Förberedelserna till och utarbetandet af den Kongl. Fiskeristadgan af den 29 Juni 1852 egde rum under en tid, då det icke ännu var allmän-
nare känt, att konstbefruktning af fiskarternas rom kunde med biträde af
andra insigter i fiskodling utsträckas till verkliga hashållningsmetoder i